

n.48
08

ΠΕΜΠΤΗ 17 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2008

Η ΤΕΧΝΗ / ΟΙ ΤΑΣΕΙΣ / ΟΙ ΑΠΟΦΕΙΣ / Η ΖΩΗ... ΣΤΟΝ

ΠΟΝΤΙΚΙ

art

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΗΤΑ

Το αρχαίο δράμα με θερινό ένδυμα
Της πατρίδος μου (και των άλλων) η σπυραία
Κάτω απ' τη μύρα. Πολύ κάτω...
Γλώσσα ΤΝίζουσα
Η ανακωχή των χορτασμένων

Του Λεωνίδα Αντωνόπουλου
leonidas@world-music.gr

Μαρκ Μέρφι: Ο αυθεντικός κ. Τζαζ

Ο τραγουδιστής Μαρκ Μέρφι, ο οποίος εμφανίζεται πρώτη φορά στην Ελλάδα για τρεις βραδιές στο Gazarte (18, 19 και 20 Απριλίου), συνοδεύμενος από τον κιθαρίστα Σπύρο Εξάρα που ζει μόνιμα στις ΗΠΑ και ένα μεικτό σχήμα ελλήνων και ξένων μουσικών, μετράει σαράντα ολόκληρα χρόνια προσωπικής διαδρομής μακριά από τις νόρμες της δισκογραφικής βιομηχανίας. Και ακόμη και σήμερα είναι αδύνατο να περιγράψεις το στυλ του. Ο χαρακτηρισμός «τραγουδιστής» είναι ό,τι πιο ασφές μπορείς να πεις. Αλλά είναι το ελάχιστο. Το «τραγούδι» του Μαρκ Μέρφι είναι πρωτότυπη δημιουργία, είναι μουσική και ταυτόχρονα στιχουργικός πειραματισμός, μια εκστρατεία στην άγνωστη περιοχή της έμπνευσης, με αποτελέσματα αντιφατικά, πολύπλοκα, απρόσμενα. Αυτή είναι η γοητεία της τζαζ, η γοητεία της εξερεύνησης και της ανακάλυψης. Αυτή είναι η γοητεία του στυλ του Μαρκ Μέρφι, αυτό που τον κάνει αυθεντικό. «Δεν μπορώ να πω τι είναι τζαζ και τι όχι», λέει. «Ήσως πριν 30-40 χρόνια ήταν πιο εύκολο ακούγοντας κάτι να πεις «αυτό είναι τζαζ», αλλά σήμερα είναι μπερδεμένα τα πράγματα όσο η τζαζ απορροφά επιδράσεις από άλλα μουσικά είδη κι αυτό κάνει τη δουλειά μου ακόμη πιο δύσκολη». Και πιο ενδιαφέρουσα, φυσικά, αφού ο Μαρκ Μέρφι διέσχισε την ιστορία της τζαζ διατηρώντας σε υψηλά επίπεδα το hip στυλ που πολλοί εγκωμιάσαν, ανάμεσά τους και η μεγάλη Έλα Φιτζέραλντ. Μέσα από το ρεύμα της acid jazz στα τέλη της δεκαετίας του '80 και τη δεκαετία του '90, η φωνή του ξανάγινε «hip» με έναν άλλο τρόπο και σε ένα διαφορετικό, νεανικό κοινό που ανακάλυπτε την τζαζ από το τέλος προς τα πίσω. Πολλοί θεωρούν ότι η τζαζ είναι η κλασική μουσική του 20ού αιώνα, ο Μ. Μέρφι όμως απαντά με επιφύλαξη: «Θα γίνει μόνο εάν οι μουσικοί την αντιμετωπίσουν έτσι, υπάρχει όμως ο φόβος να παρασυρθούν από τα χρήματα και γι' αυτό θα τους συνιστούσα να είναι πολύ προσεκτικοί».

Η παρουσία και η συμμετοχή του ελληνικού κιθαρίστα Σπύρου Εξάρα, ο οποίος έχει κυκλοφορήσει ένα άλμπουμ («Phrygianics») μέσω της ιστορικής εταιρείας Blue Note, δίνει μια διαφορετική διάσταση στις εμφανίσεις του Μαρκ Μέρφι, καθώς το δικό του στυλ

Η ιστορία της τζαζ είναι φτιαγμένη από άτακτα φαινόμενα που σπανίως υπακούουν σε κάποιο «σχέδιο». Δεν υπάρχει λογική στην τζαζ ή, μάλλον, υπάρχει μόνο στον βαθμό που αναγνωρίζεις «λογική» στην προσωπική έκφραση ενός μουσικού ή ερμηνευτή. Αλλά και η έκφραση συνισταμένη άτακτων συναισθηματικών φαινομένων δεν είναι;

βρίσκεται στον κοινό χώρο τζαζ και world music: «Η σχέση μου με την τζαζ μοιάζει με τη σχέση ενός ζευγαριού. Για να μην τελματώσει προσπαθώ να την ανανεώνω, τότε με world music στοιχεία τότε με πιο ηλεκτρικό ήχο και να πειραματίζομαι με καινούργιες κλίμακες, συγχορδίες και τεχνοτροπίες. Η τζαζ είναι ανοιχτή σε πειραματισμούς και δίνει στον μουσικό ευρύ πεδίο δράσης. Ως Έλληνας που ζει στη Νέα Υόρκη ένιωσα την ανάγκη να εκφραστώ μέσω της ελληνικής μουσικής. Μου πήρε λίγο χρόνο να αποβάλω τον «σομπι-

σμό» μου, γιατί δεν μου ήταν εύκολο να φανταστώ το ηπειρώτικο κλαρίνο σε συγχορδίες ενδεκάτης αυξημένης, δέκατης τρίτης και θρακιώτικους ρυθμούς 7/8 ή βουλγάρικους 11/8 να σοουινγκάρουν σαν 4/4. Η ανάγκη όμως να δώσω το δικό μου στίγμα ως τζαζίστας από μια ξένη χώρα με οδήγησε στον world-jazz ήχο». Η γνωριμία του Σπύρου Εξάρα με τον Μαρκ Μέρφι έγινε μέσω της αγγλίδας τραγουδίστριας Τέσα Σούτερ - «μία από τις καλύτερες μαθήτρές μου, λέει ο Μέρφι, που πλέον είναι φτασμένη καλλιτέχνης». Και ο Σπύρος Εξάρας προσθέτει: «Η Τέσα, με την οποία συνεργάζομαι, φρόντιζε να καλεί τον Μέρφι στις συναυλίες της. Έτσι, πριν ένα χρόνο όταν παίξαμε στο Blue Note της Ν. Υόρκης, είδα μια γνώριμη φυσιογνωμία στο πρώτο τραπέζι να αφουγκράζεται και να αναλύει νότα προς νότα το παίξιμο της ορχήστρας. Στο διάλειμμα είχα γνωρίσει τον Μαρκ Μέρφι, έναν πολύ

εμφανίσεις στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ και να δουλέψουμε μαζί παλιά και νέα τραγούδια». Στις εμφανίσεις του στην Αθήνα ο Μαρκ Μέρφι θα μας σερβίρει την αγαπημένη του σπεσιαλιτέ: «Θα παρουσιάσουμε ένα αφιέρωμα στον Μάιλς Ντέιβις, αλλά και πολλά τζαζ στάνταρτς που νομίζω ότι θα αρέσουν πολύ στο ελληνικό κοινό». Σε αρκετά από αυτά οι στίχοι είναι γραμμένοι από τον ίδιο, αλλά και σε όσα δεν είναι, οι παρεμβάσεις του είναι φανερές. Άλλωστε η περίφημη αυθεντικότητα για την οποία φημίζεται βασίζεται ακριβώς στον τρόπο με τον οποίο οικειοποιείται το κάθε τραγούδι: «Δεν χρειάζονται οι συμβιβασμοί στη μουσική κι όποιος μουσικός δεν το καταλαβαίνει ας έρθει σε μένα να του δείξω πού βρίσκεται η αυθεντικότητα!» λέει γελώντας. Δεν ξέρω με πόσους εξωγήινους το είχε συζητήσει το θέμα η Λάιζα Μινέλι, αλλά ακούγεται απολύτως δικαιολογημένη και νηφάλια

Μαρκ Μέρφι / Σπύρος Εξάρας

ζεστό και εκφραστικό άνθρωπο, όπως ακριβώς ακούγεται και στους δίσκους του. Ήρθε και σε μια δική μου συναυλία στο Sweet Rhythm (το παλιό Sweet Basil) και η συνεργασία μας ήταν πια θέμα χρόνου. Αν όλα πάνε καλά, ελπίζω να μπορούμε και στο στούντιο». Το ίδιο σκέφτεται και ο Μ. Μέρφι: «Θέλουμε να κάνουμε κοινές

η γνωστή της δήλωση: «Στο κεφάλι του Μαρκ Μέρφι γίνεται πάρτι και θέλω να πάω!». Θα τον συνοδεύσουν, εκτός από τον Σπύρο Εξάρα στην κιθάρα, ο Τόμας Ρούκερτ (πιάνο), ο Γιώργος Γεωργιάδης (κοντραμπάσο) και ο Αλέξανδρος Δράκος-Κπιστάκης (ντραμς).